

HISTÒRIA DE L'ART MEDIEVAL (1er.cicle). . 16

- 1.-Introducció a l'art medieval.-Història i art.- Limits.Perioditzacio.- Orient i Occident.
- 2.-El primer art cristià.-Introducció.-La basílica.-Arquitectura orientada.-Les arts figuratives.Estètica i iconografia.- L'estil medieval.
- 3.-L'art bizantí.- Introducció.-Formació de l'art bizantí.-Arquitectura.Arts figuratives.Estètica i iconografia.-El període iconoclasta.-L'Imperi Mitjà.-Els Paleòlegs.
- 4.-L'art del període de les invasions.-Esquema històric i cronologia.-La formació de l'art dels pobles germànics.-El substrat clàssic i indígena.-Germanisme i classicisme.- Art visigot.-Itàlia.-Gàlia:art merovingi.
- 5.-L'art Islàmic.-Components d'estil.-Elements i conceptes fonamentals d'arquitectura i arts plàstiques.- Orient i Occident.-Aportacions a l'art cristià de l'Edat Mitja.
- 6.-L'art islàmic a Espanya.- Introducció.- El Califat.La mezquita de Córdoba.Altres arts.-Les taifes.-Art almoràvide.-Art almohade.-El regne nàssiri.
- 7.-Irlanda i Nòrtumbria.-L'art celta.-L'art cristià a Irlanda.-Problemàtica de la miniatura.
- 8.-L'art carolingi.-Concepte de renovatio.-Arquitectura.-La seva contribució al romànic.-La pintura.Escoles de miniatura.-L'art otònida.-Punts de partida.-Europa prerromànica.
- 9.-L'art asturià i l'art mossàrab.-L'art asturià.Etapes.-Arquitectura.-Pintura.-Orfebreria i altres arts.- L'art mossàrab.Definició i problemàtica.-Els territoris musulmans.-Els territoris cristians.-La miniatura.Beatus.Problemàtica.Origen.Difusió.- La transició al romànic.
- 10.-L'art romànic.- Introducció.-El sistema romànic.-Evolució i problemàtica.
- 11.-L'art romànic.-L'arquitectura i l'escultura.-La qüestió del primer romànic.Teories.- Principals corrents de l'arquitectura.-El pas al segon romànic.-Revisió de l'arquitectura als diferents països d'Europa. La península ibèrica.
- 12.-L'art romànic.-L'arquitectura i l'escultura.- L'escultura.-Tècnica.-Evolució.-Programa i iconografia.-El camí de peregrinació a Santiago.-imatgeria.-Revisió de l'escultura als diferents països d'Europa. La península ibèrica.
- 13.-L'art romànic.-La pintura.- Introducció.-Tècniques.-Programa i iconografia.- La pintura mural.-La pintura sobre taula.-La miniatura.-La vidre.-Revisió de la pintura als diferents països d'Europa. La península ibèrica.
- 14.-L'art romànic.-Les arts aplicades.- Revisió de les arts aplicades als diferents països d'Europa. La península ibèrica.
- 15.-El Cister.-Orígens.-Sant Bernat.- El monestir.-Problemàtica de l'arquitectura.-La miniatura.-França.-Expansió.-La península ibèrica.

16.-L'art gòtic.- Introducció.-Etapes.-Romànic i gòtic.

17.-L'art gòtic.-L'Arquitectura.-La ciutat.-Arquitectura religiosa.La catedral.Tècnica,estructura,organització.-L'espai gòtic.-La vidriera.-Arquitectura civil.-Evolució de l'arquitectura gòtica i revisió als diferents països d'Europa.La península ibèrica.

18.-L'art gòtic.-L'escultura.-Romànic i gòtic.-Estil.Iconografia.-Les portades.-El retaule.-El sepulcre.-El cor.-Altre escultura.-Evolució de l'escultura gòtica i revisió als diferents països d'Europa.La península ibèrica.

19.-L'art gòtic.-La pintura.-Romànic i gòtic.-Tècniques.-Programa i iconografia.-Pintura.Miniatura.-Vidriera.-Evolució de la pintura gòtica i revisió als diferents països d'Europa.La península ibèrica.

20.-L'art gòtic.-Les arts aplicades.- Revisió de les arts aplicades als diferents països d'Europa.La península ibèrica.

1. Bibliografia general sobre l'art de l'Edat Mitja.

- REAU, L.: Iconographie de l'art chrétien, Paris, 3 vols. 6 toms, 1956-59.
 SCHLOSSER, J.: El arte de la Edad Media, Barcelona, 1981 (ed. alemanya, 1923).
 FOCILLON, H.: L'art d'Occident, Paris, 1965 (1ª ed. 1938).
 MALE, E.: Art et artistes du Moyen Âge, Paris, 1968.
 MALE, E.: El arte religioso, Méxic, 1956 (1ª ed. francés, 1945).
 DURLIAT, M.: Introducción al arte medieval en Occidente, Madrid, 1979.
 BRAUNFELDS, W.: Arquitectura monacal en Occidente, Barcelona, 1975.
 BALTRUSAITIS, J.: Le Moyen Âge fantastique, Paris, 1955.
 CHUECA, F.: Historia de la Arquitectura Española, Madrid, 1965.
 PALOL, P. de: L'art en Espagne du royaume visigothique à la fin de l'époque romane, Paris, 1967.
 YARZA, J.: Arte y arquitectura en España 500-1250, Madrid, 1979.
 YARZA, J.: La Edad Media, Historia del Arte Hispánico, Madrid, 1980.
 Enciclopedia Universale dell'arte, 15 vols. Venecia - Roma, 1961.

2. Art paleocristià i bizanti.

- BATLLE HUGUET, P.: Arte paleocristiano, Ars Hispaniae, voll. II, Madrid, 1947.
 BECKWITH, J.: Early Christian and Byzantine Art, Londres, 1970.
 DELVOYE, C.: L'art byzantin, Paris, 1967.
 GRABAR, A.: La peinture byzantine, Ginebra, 1953.
 " : La Edad de Oro de Justiniano, Madrid, 1966.
 " : El primer arte cristiano, Madrid, 1967.
 " : Christian Iconography, Princeton, 1968 (hi ha ed. francesa).
 KRAUTHEIMER, R.: Early Christian and Byzantine architecture, Londres, 1975.
 STERN, H.: L'art byzantin, Paris, 1966.
 MANGO, C.: The Art of Byzantine Europe, Londres, 1972.
 PALOL, P. de: Arqueología cristiana de la España romana, Madrid-Valladolid, 1967.

3. Alta Edat Mitja.

- CORBOZ, A.: Haut Moyen Âge, Friburg (Suïssa), 1970.
 CONANT, J.K.: Carolingian and romanesque architecture (800-1200), Londres, 1966.
 DODWELL, C.R.: Painting in Europe (800-1200), Londres, 1971.
 BECKWITH, J.: El primer arte medieval, Méxic, 1965.
 HUBERT, J.; PORCHER, J.; VOLBACH, W.: La Europa de las invasiones, Madrid, 1968.
 " " " : El Imperio Carolingio, Madrid, 1968.
 GRODECKI, L.; MÜTHERICH, F.; TARALON, J.; WORMALD, F.: El siglo del año mil, Madrid, 1973.
 GRABAR, A.; NORDENFALK, C.: Le Haut Moyen Âge, Ginebra, 1957.
 PALOL, P. de: Arte hispánico de época visigoda, Barcelona, 1968.
 BONET CORREA, A.: Arte pre-románico asturiano, Barcelona, 1967.
 PITA ANDRADE, J.M.: Arte asturiano, Madrid, 1963.
 SCHLUNK, H.: Arte asturiano, Ars Hispaniae, II, Madrid, 1947.
 FERNÁNDEZ ARENAS, J.: Arquitectura mozárabe, Barcelona, 1972.
 FONTAINE, J.: L'art mozarabe, La Pierre-qui-vire, 1977.
 GÓMEZ MORENO, M.: Iglesias mozárabes, Madrid, 1919 (reimp. 1975).
 " " : Arte mozárabe, Ars Hispaniae III, Madrid, 1951.
 SCHLUNK, H.: Arte visigodo, Ars Hispaniae II, Madrid, 1947.
 FONTAINE, J.: L'art préroman hispanique, La Pierre-qui-vire, 1973 (ed. cast. 1978).
 HENRY, F.: L'art irlandais, 3 vols., La Pierre-qui-vire, 1963.
 VERZONE, P.: From Theodoric to Charlemagne, Londres, 1960 (hi ha ed. francesa).

4. Art Islàmic.

19

- MARÇAIS, G.: L'art musulman, Paris, 1962.
OTTO-DORN, K.: El Islam, Barcelona, 1965.
CRESWELL, K.A.C.: Early Muslim architecture, Oxford, 1932-40.
MARÇAIS, G.: L'architecture musulmane d'Occident, Paris, 1954.
ETTINGHAUSEN, R.: La peinture arabe, Ginebra, 1962.
GRABAR, O.: La formación del arte islámico, Madrid, 1979.
TERRASSE, H.: L'Islam d'Espagne, Paris, 1958.
TORRES BALBÁS, L.: Ciudades hispanomusulmanas, 2 vols., Madrid, 1971.
" " :
GÓMEZ MORENO, M.: Arte árabe español hasta los almohades, Ars Hispaniae, III, Madrid, 1951.
TORRES BALBÁS, L.: Arte almohade, Arte nazarí, Arte mudéjar; Ars Hispaniae IV, Madrid, 1949.
" " : Artes Almorávide y Almohade, Madrid, 1955.
PAVÓN, B.: Arte toledano, islámico y mudéjar, Madrid, 1973.
BORRÁS, G.M.: Arte mudéjar aragonés, Zaragoza, 1978.
Actas del I Simposio internacional de mudejarismo (Teruel, 1975), Madrid, 1981

5. Art romànic.

- CROZET, R.: L'art roman, Paris, 1962.
KUBACH, E.; BLOCH, P.: L'art roman, débuts et apogée, Paris, 1966.
FRANZ, H.G.: Le roman tardif et le premier gothique, Paris, 1973. FOCILLON, H.: L'art roman, Paris, 1964.
KUBACH, E.: Arquitectura románica, Madrid, 1974.
FOCILLON, H.: L'art des sculpteurs romans, Paris, 1964.
MALE, E.: L'art religieux du XII siècle en France, Paris, 1922 (noves eds.)
DEMUS, O.: La peinture murale romane, Paris, 1968.
MICHEL, P.H.: La peinture romane, Paris, 1963.
GRABAR, A.; NORDENFALK, C.: La peinture romane du XI au XIII siècles, Ginebra, 1958.
WETTSTEIN, J.: La fresque romane: Italie-France-Espagne, Paris, 1971.
" : La fresque romane: La route de Saint Jacques..., Paris, 1978.
DURLIAT, M.: L'art roman en Espagne, Paris, 1962 (hi ha ed. esp.).
PUIG I CADAFALCH, J.: L'arquitectura romànica a Catalunya, Barcelona, 1909-1916.
Col.lecció ZODIAQUE, La nuit des temps, monographies sobre l'art romànic als diferents països.
GUDIOL RICART, J.; GAYA NUÑO, J.A.: Arquitectura y escultura románicas, Ars Hispaniae V, Madrid, 1948.
WHITEHILL, W.M.: Spanish Romanesque Architecture of the Eleventh Century, Oxford, 1940 (reimpressió 1968).
GUDIOL RICART, J.; COOK, W.S.: Pintura e imageria románicas, Ars Hispaniae VI, Madrid, 1948.
CARBONELL, E.: L'art romànic a Catalunya. Segle XII, Barcelona, 1974-75.

6. Art gòtic.

20

- AUBERT, M.: L'architecture cistercienne en France, 2 vols., Paris, 1943.
- DIMIER, A.; PORCHER, J.: L'art cistercien, La Pierre-qui-vire, 1962.
- DIMIER, A.: L'art cistercien hors de France, La Pierre-qui-vire, 1971.
- DUBY, G.: Saint Bernard, l'art cistercien, Paris, 1976 (ed. castell, 1981).
- SALET, F.: L'art gothic, Paris, 1963.
- Jantzen, H.: Arquitectura gòtica, Buenos Aires, 1970.
- SIMSON, O. von: The Gothic Cathedral, Princeton, 1974.
- PANOFSKY, E.: Abbot Suger on the Abbey Church of Saint Denis, Princeton, 1940.
- GRODECKI, L.: Arquitectura gòtica, Madrid, 1977.
- NIETO ALCAIDE, V.: La luz, símbolo y sistema visual, Madrid, 1978.
- FRANKL, P.: Gothic Architecture, Londres, 1962.
- WHITE, J.: Art and Architecture in Italy, 1250-1400, Londres, 1966.
- WEBB, G.: Architecture in Britain: The Middle Ages, Londres, 1956.
- TORRES BALBÁS, L.: Arquitectura gòtica, Ars Hispaniae VII, Madrid, 1952.
- LAMBERT, E.: L'art gothique en Espagne au XII et XIII siècles, Paris, 1931
(trad. 1977).
- JULLIAN, R.: La sculpture gothique, Paris, 1965.
- SAUERLANDER, W.: La Sculpture gothique en France 1140-1270, Paris, 1972.
- STONE, L.: Sculpture in Britain: The Middle Ages, Londres, 1972.
- MALE, E.: L'art religieux du XIII siècle en France, Paris, 1919.
- " : L'art religieux de la fin du Moyen Âge en France, Paris, 1908.
- Duran i Sanpere, A.; Ainaud, J.: Escultura gòtica, Ars Hispaniae VIII, Madrid, 1956.
- MULLER, Th.: Sculpture in the Netherlands, Germany, France and Spain, 1400-1500, Londres, 1966.
- DUPONT, J.; GNUDI, C.: La peinture gothique, Ginebra, 1954.
- STERLING, Ch.: Les peintres du Moyen Âge, Paris, 1942.
- TOESCA, P.: Il Trecento, Torino, 1951.
- ANTAL, F.: El mundo florentino, Madrid, 1963.
- PANOFSKY, E.: Early Netherlandish Painting, 2 vols., Cambridge, 1953.
- MEISS, M.: Painting in Florence and Siena after the Black Death, Princeton, 1951.
- " : French Painting in the Time of Jean de Berry, Londres, 1967.
- RICKERT, M.: Painting in Britain: The Middle Ages, Londres, 1965.
- GUDIOL RICART, J.: Pintura gòtica, Ars Hispaniae IX, Madrid, 1955.
- PORCHER, J.: L'enluminure française, Paris, 1959.
- AUBERT, M.; CHASTEL, A.; GRODECKI, L.: Le vitrail française, Paris, 1958.
- MARKS, R., MORGAN, N., The golden Age of English manuscript painting, 1200-1500
N. York-Londres, 1981